

PLEASE NOTE! THIS IS SELF-ARCHIVED VERSION OF THE ORIGINAL ARTICLE

To cite this Article: Isokangas, T. ; Ranta, T. ; Ylönen, M. ; Annola, E. ; Kantola, T. & Hämäläinen, T. (2017) Palo! Palvelulla ja osaamisella kasvuun! Konkreettisia kokeiluja ja vaikuttavaa verkostotyötä Itäisellä Uudellamaalla. Palo-hankkeen verkostotyökirja. Porvoo: Posintra.

URL: http://www.posintra.fi/wp-content/uploads/2017/04/palo_verkostotyokirja_2017.pdf



KONKREETTISIA KOKEILUJA ja vaikuttavaa verkostotyötä itäisellä Uudellamaalla

PALO-hankkeen verkostotyökirja

SISÄLTÖ

1. Johdanto	3
2. Verkoston DNA ja missio	4
3. Viisi vinkkiä verkostotyöhön	4
4. Verkostotyön ihanuus ja kurjuus	5
5. Esimerkkejä verkostotyön pelisäännöistä.....	5
6. Verkostanalyysi, case PALO-hanke	6
7. Verkostoa kehittämään!.....	7
8. Kokeilemalla kehittäminen	8
9. Kokeilemalla kehittäminen PALO-hankkeessa:	
oppimisympäristöjen palvelukokeilut.....	8
9.1. Terveyspiste ILONA	9
9.2. Iloa ja terveyttä kotiovelle.....	12
9.3. Hyvinvointia Loviisan kyliin.....	13
9.4. Omaishoitajien tukeminen arjessa	14
9.5. Hyvinvointia Loviisan Palvelulinjaan	14
9.6. Yhteistoiminnallisen oppimisen malli	
Syväpuron hoitokodissa	16
9.7. Iltasoitto-kuvapuhelu kotona asuvien tueksi	17
9.8. Hyvinvointitapahtumat "Sykettä elämään 2015"	
ja "Iloa ja sykettä elämään 2016"	18

Verkostotyökirjan 04/2017 kirjoittajat:

Tytti Isokangas (MDI), Tommi Ranta (MDI), Marika Ylönen (PALO-hanke, Posintra Oy),
Erja Annola (PALO-hanke, Laurea-AMK), Tarja Kantola (PALO-hanke, Laurea-AMK),
Tarja Hämäläinen (PALO-hanke, Posintra Oy)

1. JOHDANTO

Verkostot ovat kaikkialla – työssä, arjessa ja ihmisten puheissa. Tästä huolimatta verkostoja on vaikea hahmottaa. Mitä ne oikeastaan ovat? Miten verkostoa voi kuvata? Miten verkostoa voi kehittää? Näihin kysymyksiin haettiin ja saatiinkin vastauksia Itä-Uudenmaan sosiaali- ja terveysalan verkostovalmennuksessa, joka toteutettiin osana Posintran ja Laurean PALO (Palvelulla ja osaamisella kasvuun) -hanketta. Hankkeen toiminta-aika oli 1.1.2015–30.4.2017 ja päärahoittajana toimi Euroopan sosiaalirahasto ESR.

Verkostovalmennus pyrki kutomaan PALO-hankkeen toimenpiteitä yhteen ja tarjoamaan sote-alan kehittäjille yhteisen foorumin uusien ajatusten testaamiselle. Konkreettisimmin verkostovalmennus näkyi hankkeen aikana Itä-Uudenmaan alueella erilaisten palvelukokeilujen kautta. Valmennuksessa tarjottiin sote-alan toimijoille vinkkejä ja konkreettisia työkaluja verkostomaisen toiminnan kehittämiseen. Verkostojen kehittämisen lähtökohta on, että verkosto pitää ensin tunnistaa, jotta sitä voi kehittää.

– *Sosiaali- ja terveysalan kehittämistä tehdään Itä-Uudellamaalla samanaikaisesti useissa eri organisaatioissa. Tekeminen on monin paikoin tiiviisti yhteen kietoutunutta, mutta eri organisaatioiden muodostaman verkoston kuvaaminen osoittautui hankalaksi*, PALO-hankkeen projektipäällikkö **Marika Ylönen** Posintrasta kertoo.

PALO-hankkeeseen kytkeytyvää sosiaali- ja terveysalan kehittäjäverkostoa selvitettiin verkostovalmennuksen loppupuolella verkostototeutuksella. Menetelmä perustuu sosiologien kehittämään työkaluun, jonka avulla voidaan hahmottaa eri organisaatioiden (tai henkilöiden) asema verkostossa. Lisäksi menetelmän avulla voidaan analysoida eri organisaatioiden merkitystä verkostossa.

– *Verkostototeutus on oiva väline monenkeskisen yhteistyöverkoston kuvaamiseen. Vaikka menetelmä on alun perin*

kehitetty henkilöverkostojen mallintamiseen, se toimii vällan mainiosti myös organisaatioiden muodostaman verkoston hahmottamiseen, verkostototeutuksen laatinut Tommi Ranta Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI:stä kertoo.

– *Kun verkosto on piirretty auki, sen kehittämiseen voidaan paremmin tarttua. Analyysi kertoo, mitkä PALO-hankkeeseen kytkeytyvät organisaatiot ovat sote-alan kehittämisessä keskiössä Itä-Uudellamaalla*, Ranta jatkaa.

PALO-hankkeen verkostovalmennuksen aikana toteutettiin useita alueen asukkaiden tarpeista lähteneitä ja oppilaitosten koulutusohjelmien mukaisia oppimisympäristöjen palvelukokeiluja, joita esitellään luvussa 9. Palvelukokeiluissa opiskelijat olivat aktiivisessa roolissa oman oppimisen ja työn kehittäjinä, yhteistyössä asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Hankkeen tuloksena palvelukokeiluista testatuista oppimisympäristöistä toimivimmat jäivät hankkeen jälkeen elämään ja kehittymään osana alueen sosiaali- ja terveysalan koulutusta ja palveluja.

Tervetuloa PALO:n matkaan Verkostotyökirjan parissa!

Toivoo PALO-tiimi: Marika Ylönen, Tarja Hämäläinen, Erja Annola ja Tarja Kantola

Kuvassa vasemmalla: Tarja Hämäläinen ja Marika Ylönen (PALO-hanke, Posintra Oy). Kuvassa oikealla: Erja Annola ja Tarja Kantola (PALO-hanke, Laurea-AMK)



2. VERKOSTON DNA JA MISSIO

Verkosto on yksi tapa organisoida toimintaa. Toinen vaihtoehto on antaa kaikkien organisaatioiden toimia omillaan. Verkostomainen toiminta on järkevää silloin kun yhdessä voidaan saavuttaa parempi lopputulos kuin toimimalla itsenäisesti. Julkisella sektorilla ja erilaisissa päätöksentekoa vaativissa verkostoissa yhdessä toimiminen on käytännössä välttämätöntä haluttujen yhteiskunnallisten vaikutusten saavuttamiseksi.

Verkoston kokoamisessa on tärkeä tunnistaa a) mitkä ovat verkostona toimimisen tavoitteet, b) ketkä verkostoon kuuluvat (ja ketkä eivät kuulu) ja c) mitkä ovat verkoston toimintaa ohjaavat periaatteet.

- Verkoston tavoitteena voi olla esimerkiksi yhteinen tiedon jakaminen, tilannekuvan päivittäminen, yhteisten strategisten tavoitteiden asettaminen ja päätöksentekoon vaikuttaminen tai jonkin käytännöllisen ongelman ratkaisu.
- Verkosto on verkosto vasta, kun sen jäsenet tietävät kuuluvansa verkostoon. Hajanaisten toimijoiden joukko ei lähikohtaisesti ole verkosto.
- Verkostossa toimivat voivat sopia keskenään siitä, miten verkostossa toimitaan. Käytännössä on yhdessä sovittava pelisäännöt, millaista käyttäytymistä kullakin on verkostossa lupa odottaa muilta.

Käytännössä verkostossa mukana olevat tahot ovat parhaita määrittelemään toiminnalleen tavoitteet. Verkoston ollessa jo toiminnassa, tulisi jatkuvasti miettiä, ketä vielä tulisi kutsua verkostoon mukaan, jotta tavoitteet voidaan saavuttaa.

Käytännössä verkostoissa on erilaisia sidoksia, joiden kautta verkostoja voidaan analysoida. Päätasolla sidokset voidaan jäsentää toiminnallisiin ja rakenteellisiin sidoksiin.

Toiminnallisia sidoksia ovat

- yhteinen tekemisen sisältö (kehittämishankkeet, viestintä, hankinnat, kokeilut)
- strategiset tavoitteet (yhteiset tavoitteet verkostona toimimiseen, tavoitteiden ohjaavuus)

Rakenteellisia sidoksia puolestaan ovat

- yhteistyörakenteet (työryhmät strategisella ja operatiivisella tasolla, yhteiset työkalut)
- sosiaalinen pääoma ihmisten kesken (luottamus, vuorovaikutus, yhteisyys)

3. VIISI VINKKIÄ VERKOSTOTYÖHÖN

1. Piirrä verkostosi

Verkoston kehittäminen alkaa tunnistamalla verkoston jäsenet sekä määrittelemällä tavoitteet ja toiminnan muodot. Näin ollen ensimmäinen askel verkostotyön kehittämisessä on piirtää oma verkosto. Tässä voi käyttää apuna esimerkiksi verkostotoolanalyysejä (ks. luku 6).

2. Mittaa, analysoi, kehitä

Monitahaisen verkoston analysointiin on kehitetty mittaus- ja analyysiväline, jonka avulla voidaan hahmottaa, miten tiivistä tai löyhää useamman organisaation keskinäinen yhteistyö on. Kun asia voidaan mitata, pystytään samalla analysoimaan tärkeimmät kehittämiskohteet ja kohdentamaan kehittämiseen toimenpiteitä.

3. Kysy & kutsu, älä komenna

Verkostoissa on harvoin hierarkkista valtaa ja johtaminen on pääosin jaettava. Komentelu tai käskeminen ei toimi verkostossa vaan kysyminen, kutsuminen ja erilaisten houkuttelevien siirtojen tekeminen on johtamista parhaimmillaan.

4. Satsaa viestintään

Verkosto ei toimi ilman aktiivista viestintää. Mitä laajempi ja monitahoisempi verkosto on kyseessä, sitä tärkeämpää on panostaa viestinnän sisältöön, laatuun ja viestintäkanaviin vaikuttavan verkostotyön varmistamiseksi.

5. Anna verkostollesi säännöllisesti shokkihoitoa!

Verkostat elävät ajassa ja paikassa. Koska verkosto on lähtökohtaisesti tapa organisoida toimintaa, verkoston rakennetta (osapuolia ja suhteita) on aika ajoin mietittävä uudelleen. On tärkeä ravistella luutuneita yhteistyösuhteita säännöllisin väliajoin, jotta verkosto pystyy rakentumaan uudelleen ja hakemaan kulloinkin tarkoituksenmukaisen kokoonpanon ja tavoitteet toiminnalleen.

4. VERKOSTOTYÖN IHANUUS JA KURJUUS

Verkostot ovat yhä tärkeämpiä kaikessa tekemisessä, sillä työn luonne muuttuu, ihmiset liikkuvat enemmän, organisaatioiden rajat hämärtyvät ja vanhat rakenteet murtuvat. Nyt peräänkuulutetaan ketteryyttä toimia useissa verkostoissa yhtä aikaa.

Verkostojen ihanuus

- Auttaa saavuttamaan isompia tavoitteita, kokoaa resursseja yhteen
- Tuo toimintaan volyyymiä, auttaa kasvattamaan omaa mittakaavaa
- Tarjoaa uusia näkökulmia ja tuuletusta ajatteluun sekä auttaa luomaan uutta

Verkostojen kurjuus

- Yhteistyö ei ole aina helppoa
- Verkostoja ei ole helppo rakentaa, saati johtaa
- Päätöksenteko on vaikeaa/hidasta, koska virallista mandaattia tehdä päätöksiä ei välttämättä ole kenellekään
- Verkostolle voi olla vaikea määrittää fokusoitua tehtävää, yhteisesti jaettua tavoitetta – intressejä vetää eri suuntaan saatua ilmaantua
- Toimintatavat ja yhteiset pelisäännöt hioutuvat yleensä vasta ajan kuluessa ja joskus kriisinkin kautta

**”Jos tahdot mennä nopeasti, mene yksin,
jos kauas, mene yhdessä – RAKENNA VERKOSTO!”**

5. ESIMERKKEJÄ VERKOSTOTYÖN PELISÄÄNNÖISTÄ

Verkostotyön alkaessa on hyvä työstää huoneentauluksi verkostossa toimimisen kulmakivet ja pelisäännöt, joita kaikki sitoutuvat verkostotyössä noudattamaan.

Yhteistyön kulmakivet

- Yhteisymmärrys (tavoitteet, pelisäännöt, periaatteet), sitoutuminen, avoin viestintä
- Avoimuus, luottamus, vaitiolovelvollisuus
- Asiakkaan tarpeiden kuunteleminen ja niihin vastaaminen
- Organisaatioiden välinen yhteinen tahtotila ja realistiset resurssit
- Luottamus, tasavertaisuus, avoimuus, läpinäkyvyys

DO's » SUOSI NÄITÄ!

- Kunnioittava ja turvallinen ilmapiiri
- Tasa-arvo
- Aktiivinen osallistuminen ja sitoutuminen
- Kuunteleminen
- Tasavertaisuus
- Sovituista asioista kiinnipitäminen
- Tiedon kulku

DON'Ts » VÄLTÄ NÄITÄ!

- Vähättely
- Vapaamatkustajuus
- Juoruilu
- Aliarvointi
- ”Puuroutuminen”
(epäselvyyksien selvittämättä jättäminen)
- Epäselvät vastuut, rooli ja työnjako

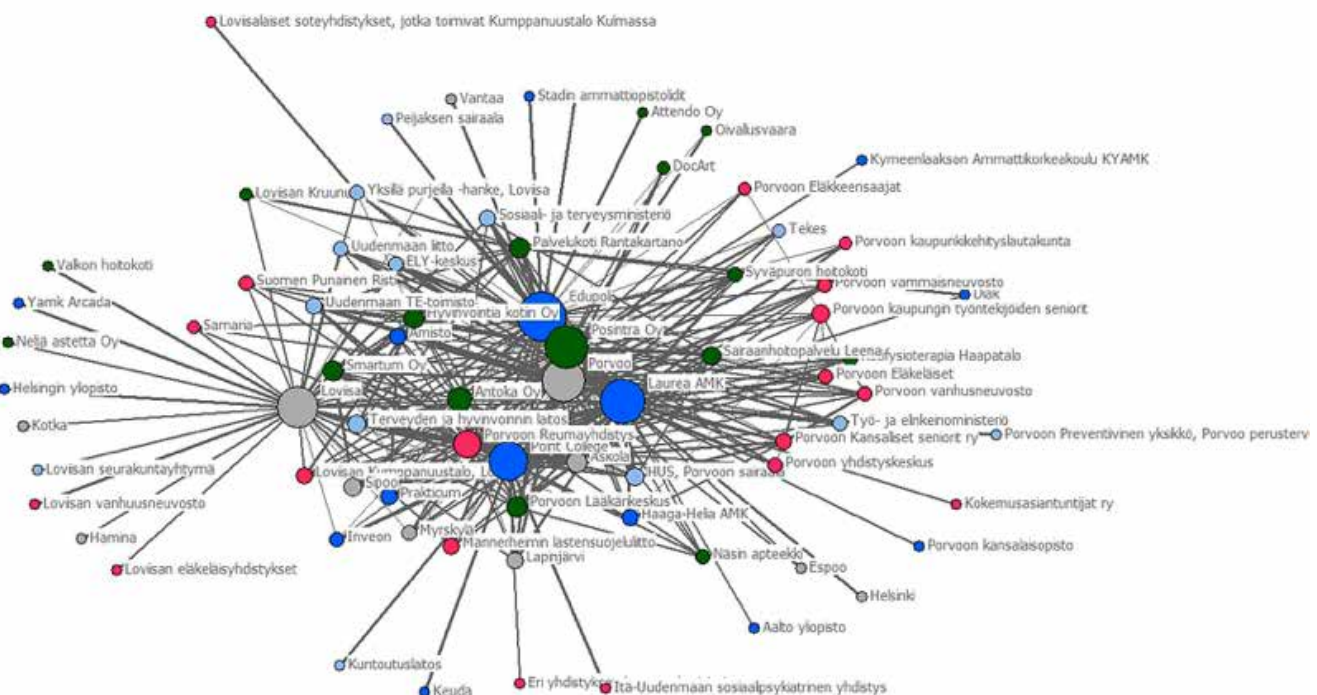
6. VERKOSTOANALYYSI, CASE PALO-HANKE

Analyysin tarkoitus ja toteutus:

- Verkostoanalyysin tarkoitus oli ilmentää visuaalisesti Itä-Uudellamaalla toimivia ja PALO-hankkeeseen kytkeytyviä sosiaali- ja terveysalan kehittämiseen osallistuvia toimijoita sekä heidän keskinäisiä vuorovaikutus-/yhteistyösuhteita.
- Verkostoanalyysi toteutettiin verkkopohjaisena kyselynä, jonka vastaajajoukko koottiin Posintran sote-alan kehittämishankkeissa mukana olleista tahoista.
- Kysely oli auki 14.–28.10.2016 välisen ajan ja sen vastaanotti 102 henkilöä, joista 68 (66,67 %) vastasi kyselyyn.
- Vastaaaja oli yhteensä 25:stä eri organisaatiosta ja vastauksissa mainittiin yhteensä 76 eri organisaatiota. Organisaatioiden välisiä sidoksia oli yhteensä 438 kpl.
- Organisaatiot oli ryhmitelty viiteen ryhmään: kunnat, oppilaitokset, muu julkinen sektori, yhdistykset ja yritykset.
- Analyysi tehtiin teknisesti Excel-taulukoinnin ja suhdekohtaisen keskiarvojen laskemisen keinoin. Tiedot symmetrisoitiin ja verkostoanalyysin tunnusluvut laskettiin käyttämällä Ucinet-ohjelmistoa. Verkosto piirrettiin NetDraw-työkalulla.

Analyysin tulkinta:

- Kuviossa (ks. alla) pallon koko viittaa kyseisen organisaation verkostosuhteiden määrään. Mitä isompi pallo, sitä enemmän suhteita. Eniten suhteita verkostoanalyysin perusteella on Edupolilla, Laurea-AMK:illa, Point Collegella, Loviisan kaupungilla, Porvoon kaupungilla ja Posintralla.
- Pallojen väriyty: harmaa = kunnat, tummansininen = oppilaitokset, vaaleansininen = muu julkinen sektori, vihreä = yritykset, pinkki = yhdistykset
- Organisaation sijainti viittaa kyseisen organisaation keskeytyneen verkostossa. Mitä keskemmällä organisaatio kuviossa on, sitä keskeisempi asema sillä on verkostossa. Analyysin perusteella keskeisimpiä organisaatioita Itä-Uudenmaan sote-alan kehittämisverkostossa ovat Edupoli, Laurea-AMK, Porvoon kaupunki ja Posintra. Huomattavaa on, että Point Collegin ja etenkin Loviisan kaupungin asema ei analyysin perusteella ole niin keskeinen, vaikka niillä onkin (lähes) yhtä paljon suhteita kuin neljällä ensin mainitulla.
- Kuvion laitamilla olevat organisaatiot ovat pääosin vain yhden muun organisaation verkostoyhteyksiä. Näin ollen ne muodostavat verkoston tiiviin ytimen ympärille löyhemmin toimintaan kytkeytyvän ulkokehän.



Kuva 1. PALO-hankkeessa analysoitu Itä-Uudenmaalla toimiva sote-alan kehittäjäverkosto.

7. VERKOSTOA KEHITTÄMÄÄN!

- Juurruttakaa nyt löydetty hyvät ja toimivat käytännöt osaksi arkea. Sopikaa, miten toimintaa jatketaan, ja kuka mistäkin vastaa. Älkää antako muun arjen viedä.
- Jatkaa nyt oraalle saatua yhteistyötä, jatkakaa yhdessä tekemistä!
- Määriteltää seuraava yhteinen tavoite verkostona! Mikä voisi olla laajempaa joukkoa yhteen sitova, konkreettinen tavoite ensi vuodelle?
- Sopikaa yhteisistä tapaamisista ja jatkuvasta tiedonvaihdosta. Säännölliset tapaamiset (vaikkapa epämuodollisetkin) vahvistavat ja kehystävät yhteistä tekemistä.
- Kertokaa verkoston osapuolista ja onnistumisesta omille kollegoille! Ilosanoma leviää omissa organisaatioissa ja valmiudet yhteistyöhön paranevat myös organisaatiotasolla.
- Houkutelkaa uusia henkilöitä verkostoon mukaan. Onnistumiset ja opit ovat helppoja viestittäviä. Ensimmäisten rohkeikkojen esimerkit innostavat varmasti myös uusia ihmisiä ja organisaatioita toimintaan mukaan.
- Kyseenalaistakaa vanhoista mielikuvista tai pinttyneistä uskomuksista kiinni pitävien näkemykset. Vaatikaa perusteluja ja rohkaiskaa päästämään irti ja kokeilemaan uutta!



8. Kokeilemalla kehittäminen

Kokeilemalla kehittämisen periaatteita

- Kokeilemalla kehittäminen ei ole sattumanvaraista räiskintää, vaan huolellisesti suunniteltua, **aidoissa käyttöympäristöissä tapahtuvaa kehittämistyötä**.
- Yksi yksittäinen kokeilu ei ole kokeilemalla kehittämistä – **kokeilujen sarja** mahdollistaa oppimisen ja erilaisten elementtien testaamisen esimerkiksi palvelukokemusten välillä.
- **Seuranta, palaute, reflektointi** ovat olennainen osa kokeilemalla kehittämistä.
- Kokeilemalla kehittämisen lähtökohtana tulee olla ”**mitä tämä voisi olla**”, ei niiden asioiden listaamista, mikä ei ole mahdollista.

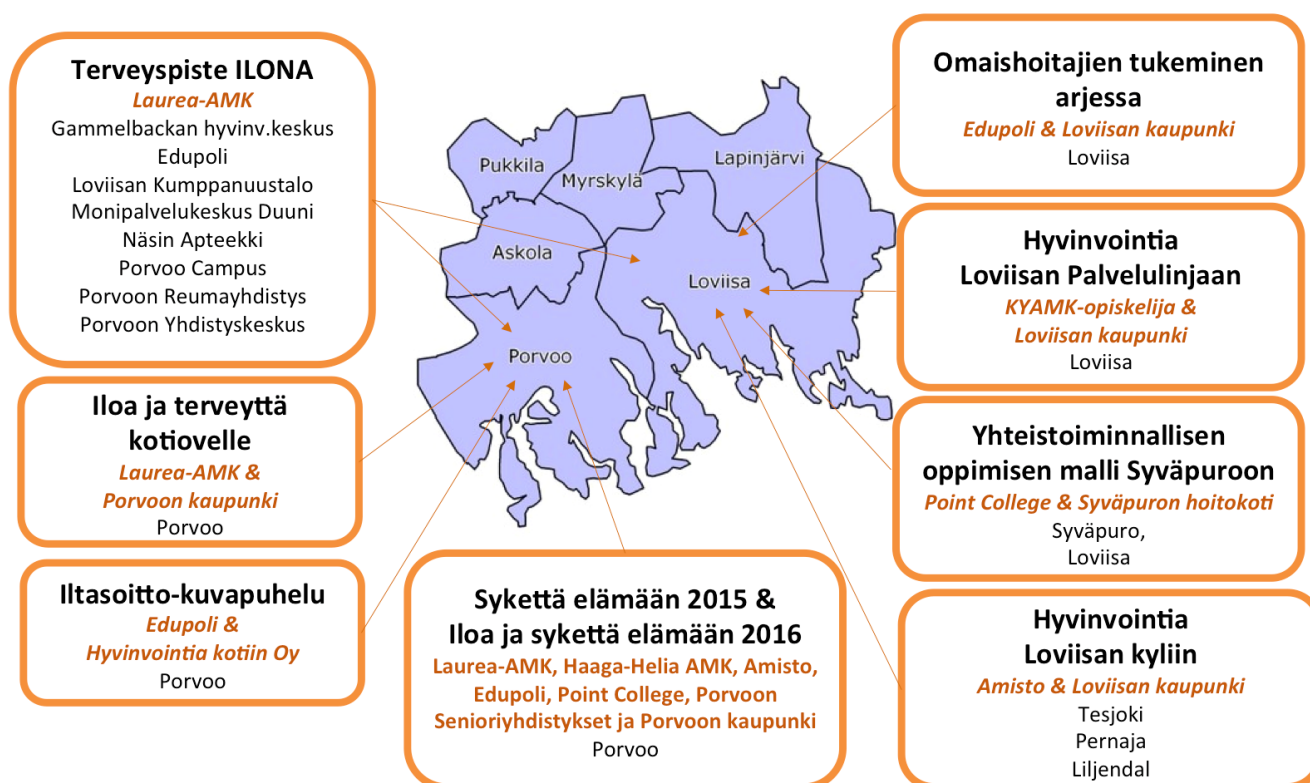
• Kokeilemalla kehittämisessä tavoitteena on luoda uutta tietoa, joka auttaa viemään projektia nopeasti ja ketterästi eteenpäin. Kokeilemalla kehittäminen ei ole pelkästään virheistä oppimista, vaan **jatkuvaa idean elinvoimaisuuden arviointia** erilaisten työkalujen avulla.

• Kokeilun tarkoitus on saada **uutta tietoa kehitettävästä alueesta**. Mitä nopeammin toimimattomat alueet saadaan selville, sitä nopeammin päästään kehityksessä eteenpäin. Toimimattomien osa-alueiden selvittäminen on projektin kannalta kriittistä.

9. Kokeilemalla kehittäminen PALO-hankkeessa: oppimisympäristöjen palvelukokeilut

PALO-hankkeen aikana (v. 2015–2017) toteutettiin useita Itä-Uudenmaan alueen asukkaiden tarpeista lähteneitä palvelukokeiluja (oppimisympäristöjä). Palvelukokeilut toimivat opiskelijoille oppimisympäristöinä, joiden suunnittelussa ja toteutuksissa opiskelijat olivat aktiivisessa roolissa oman oppimisen

ja työn kehittäjinä, yhteistyössä asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Hankkeen tuloksena palvelukokeiluihin toteutetuista oppimisympäristöistä toimivimmat jäivät hankkeen jälkeen elämään ja kehittymään edelleen osana alueen sosiaali- ja terveysalan koulutusta ja palveluita.



9.1. Terveyspiste ILONA

Laurea-AMK & eri yhteistyökumppanit

1. Teema

Uudenlainen oppimisympäristö, Terveyspiste ILONA, kehitettiin osana PALO-hanketta. Terveyspiste ILONAssa kuntalaisia kannustetaan omaehtoiseen terveyden edistämiseen sekä sähköisten palveluiden ja terveysteknologian käyttöön.

2. Tausta

SOTE-uudistuksen myötä palvelurakenteiden uudistukset siirtävät vastuuta kansalaisille yhä enemmän oman terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitämisestä ja edistämisestä. Ammattikorkeakoulussa kehitetään uudenlaisia pedagogisia ratkaisuja, jotta tuleville hoitotyön ammattilaisille kehittyä tarvittavia valmiuksia tukea ja vahvistaa kansalaisten omia voimavaroja oman terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitämisessä ja edistämisessä.

3. Kohderyhmä:

Terveyspiste ILONAssa asioivat asiakkaat eli Itä-Uudenmaan alueen asukkaat.

4. Tavoite:

Terveyspiste ILONA haluttiin luoda PALO-hankkeen tavoitteiden mukaisesti oppimisympäristöksi, joka vahvistaa tulevien sairaanhoitajien ohjausosaamista sekä yrittäjämäistä toimintatapaa. Tavoitteena oli myös luoda alueelle yhteinen asiakasymmärrykseen ja kokeilemaan toimintatapaan perustuva yrittäjämäinen oppimisympäristö (palvelupiste). Oppimisympäristössä kehitettiin moninaisia asiakaslähtöisiä matalan kynnyksen sosiaali- ja terveyspalveluja.

5. Oppimisympäristö

Terveyspiste ILONA kehitettiin oppimisympäristöksi Laurea Porvoon kampuskohtaiseen opintojaksoon "Yksilön osallisuuden tukeminen terveyden edistämisessä" (30 op).

6. Toteutus

Suunnittelu, syksy 2015

Oppimisympäristön kehittäminen aloitettiin syksyllä 2015. Opiskelijat hankkivat asiakasymmärrystä palvelupisteen kehittämiseksi kuntalaisia haastatteleamalla. Palvelupisteen testaus kuntalaisten keskuudessa toteutettiin Sykettä elämään -tapahtumassa 19.11.2015.



Konseptointi, kevät 2016

Konseptointi tapahtui yhteistyössä seitsemän sairaanhoitaja- ja terveydenhoitajaopiskelijan kanssa, jotka rakensivat palvelupisteen konseptia. Konsepti rakennettiin yhteisen ideoinnin ja hankitun asiakasymmärryksen perusteella huomioiden Laurea-ammattikorkeakoulun pedagoginen LbD-toimintamalli. Palvelupiste sai nimekseen "Terveyspiste ILONA". Terveyspiste ILONAN avajaisia vietettiin helmikuussa 13.2.2016.

Konseptin ydin:

Terveyspiste ILONAssa sairaanhoitajaopiskelijat kannustavat ja aktivoivat kuntalaisia kohti terveellisempää elämää ja tukevat omaehtoista terveyden edistämistä. Terveyspiste ILONAssa tarjotaan asiakkaiden tarpeiden mukaista tietoa ja neuvontaa terveellisestä ravitsemuksesta, liikunnasta sekä mielen hyvinvoinnista ryhmätuokioissa sekä yksilöneuvonnoissa. Terveyspiste ILONAssa rohkaistaan ja opastetaan myös terveyttä ja hyvinvointia edistävien sähköisten palveluiden sekä terveysteknologian käyttöön.

Pilotointi, kevät 2016

Terveyspiste ILONAN toimintaa pilotointiin kevään 2016 aikana. Terveyspiste ILONA oli avoinna Porvoo Campuksella sekä jalkautui liikkuvana palveluna eri puolille Porvoota mm. Monipalvelukeskus Duuniin, Näsin apteekkiin, Gammelbackan hyvinvointikeskukseen sekä Neuvontapiste Ruoriin. Niin toiminnassa mukana olleilta opiskelijoilta, asiakkailta kuin yhteistyökumppaneiltakin saatu palaute oli positiivista ja kannustavaa. Tämä loi pohjaa Terveyspiste ILONAN toiminnan laajentamiselle syksyllä 2016.

Laajentaminen, syksy 2016

Syksyllä 2016 Terveyspiste ILONAN toiminta laajentui 32 opiskelijan oppimisympäristöksi. Terveyspiste ILONA toimi syksyllä 2016 yhteistyössä eri kumppaneiden kanssa kahdeksassa eri toimipisteessä (Gammelbackan Hyvinvointikeskus, Porvoo Reumayhdistys, Näsin apteekki, Porvoo Yhdistyskeskus, Monipalvelukeskus Duuni, Edupoli, Porvoo Campus sekä Loviisan Kumppanuustalo Kulma). Syksyn toimintakausi ajoittui kymmenen viikon ajalle. ILONAN toiminnassa kohdattiin runsaasti kuntalaisia omaehtoista terveyttä ja hyvinvointia edistävien teemojen äärellä.

Juuruttaminen, kevät 2017

Terveyspiste ILONA oppimisympäristönä ja kuntalaisten avoimena kohtaamistilana on tarkoitus juurruttaa pysyväksi Laurea toimintamalliksi itäiselle Uudellemaalle. Keväällä 2017 Terveyspiste ILONA toimii oppimisympäristönä monimuoto-koulutuksen 32:lle sairaanhoitajaopiskelijalle.

7. Aikataulu ja kesto

Terveyspiste ILONA muodosti palvelukokeiluna kokeilujen sarjan. Terveyspiste ILONAN toiminta ajoittui PALO-hankkeen toimintakaudelle eri vaiheineen (1.1.2015–30.4.2017) seuraavasti:

Syksy 2015	Suunnittelu (prototyyppi ja esitestaus)
Kevät 2016	Konseptointi, avajaiset ja pilotointi
Syksy 2016	Toiminnan laajentaminen
Kevät 2017	Toiminnan mallintaminen ja juurruttaminen



8. Markkinointi ja viestintä

Terveyspiste ILONAn markkinointi ja viestintä toteutettiin PALO-hankkeen toimesta. Mainostoimisto Jabadabaduu suunnitteli yhteistyössä PALO-hankkeen toimijoiden kanssa Terveyspiste ILONAN visuaalisen ilmeen. Opiskelijoille hankittiin oranssit liivit Terveyspiste ILONAN logolla ja toimintaa esiteltiin eri yhteyksissä ILONAN omalla visuaalisella ilmeellä.

Markkinointi tapahtui lehti- ja radiomainoksien, Terveyspiste ILONAlle luoduilla Facebook-sivuilla sekä painetulla markkinointimateriaalilla ja esitteillä. Terveyspiste ILONAN toiminnasta viestittiin aktiivisesti myös paikallismediassa, alueen tapahtumissa sekä hanketoimijoiden kirjoittamien artikkelijulkaisuissa.

9. Työnjako ja roolit

Sisällölliset ratkaisut, konseptin luominen ja opiskelijoiden ohjaus:

- Vastuuopettaja, lehtori, Laurean PALO-hankkeen projektipäällikkö Erja Annola
- Tutkija-kehittäjä, yliopettaja Tarja Kantola
- Hoitotyön lehtori Maija-Leena Kukkonen

PALO-hankkeen tuki kehittämistyössä sekä markkinoinnissa ja viestinnässä:

- Projektipäällikkö Marika Ylönen
- Projektiasiantuntija Tarja Hämäläinen

10. Arviointi:

Toiminnan ja käytänteiden reflektointi ja arviointi olivat oleellinen osa ILONAN arkea ja ILONAAan liittyvää toimintatutkimusta toiminnan jatkuvaksi kehittämiseksi.

Opiskelijat tuottivat viikoittain sähköiselle e-lomakkeelle tietoa asiakkaiden, oman oppimisensa ja ammatillisen kehittymisensä sekä käytänteiden kehittämisen näkökulmasta. Opiskelijoiden ja ohjaajien yhteinen reflektiotapaaminen järjestettiin viikoittain, jolloin pohdittiin ja ratkottiin ajankohtaisia kysymyksiä. ILONA-oppimisympäristöä arvioitiin myös kokeiluun integroituneessa tutkimus- ja kehittämismenetelmien opintojaksossa sekä kokeiluun liittyvissä opinnäytetöissä. Opiskelijat myös omaksuivat näin tutkivan ja kehittävän työotteen osaksi omaa ammatillisuuttaan.

ILONAA arvioitiin systemaattisesti hankkeessa osallistumisen- ja päättäneiden henkilöiden lopetuslomakkeiden perusteella. Myös ILONAN yhteistyökumppanien kanssa käytiin jatkuvaa vuoropuhelua.

Jatkuvan reflektoinnin ja arvioinnin myötä ILONASTA on voitu luoda aidosti ketterä ja kokeileva oppimisympäristö, ja arviointitietoa voidaan hyödyntää myös oppimisympäristön kehittämiseksi tulevaisuudessa.

11. Jatkuvuus

Toiminta jatkuu hankkeen aikana luotujen yhteistyösuhteiden kautta. Terveyspiste ILONA jalkautuu niihin yksiköihin, joissa kuntalaiset muutoinkin ovat. Terveyspiste ILONASSA halutaan myös tulevaisuudessa kuulla asiakkaiden toiveita ja kehittää toimintaa käyttäjälähtöisesti ja ketterästi vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin.



9.2. Iloa ja terveyttä kotiovelle

Laurea-AMK, Porvoon kaupunki, Y-asunnot, VVO ja M2-kodit

1. Teema: Iloa ja terveyttä kotiovelle -projektit vuonna 2016 sairaanhoitaja-koulutuksessa projektiosaamisen ja tutkimusviestinnän opintojakson yhteydessä. Projektissa oli kuusi tapaamiskertaa kolmen porvooolaisen taloyhtiön kerhohuoneessa.

2. Tausta ja tarve: Idea syntyi ja toiminta aloitettiin kolme vuotta sitten yhteistyössä Porvoon kaupungin hyvinvointikoordinaattorin kanssa. PALO-hankkeen aikana toimintaa edelleen kehitettiin ja tuettiin välinehankinnoilla. Kokeilut kävijämääriin ovat osoittaneet, että tarvetta kyseiselle toiminnalle on.

3. Kohderyhmä: Päiväsaikaan kotona olevat taloyhtiön asukkaat. Pääasiassa kävijät ovat olleet eläkeläisiä ja enimmäkseen naisia.

4. Tavoite: Lisätä yhteisöllisyyttä taloyhtiössä, tarjota vertaistukea, lisätä terveyttä ylläpitävää ja edistävää tietoa ja toimintaa sekä viedä säännöllisesti kotona asuvia ikäihmisiä reippaalle kävelylle. Jokaisella tapaamisella nautittiin yhdessä terveellinen välipala.

5. Oppimisympäristö: Kokeilu on linkittynyt terveydenhoitaja-, sairaanhoitaja- ja sosionomiopiskelijoiden projektiosaamisen ja tutkimusviestinnän opintojaksoon. Projektin avulla he saavat tarttumapintaa ikäihmisten arkeen ja hyvinvoinnin kokemuksiin. Lisäksi he hakevat tutkimustietoa projektin aiheista.

6. Toteutus: Kokeilua on toteutettu Gammelbackan alueella kahden ja Kevätkummussa yhden kerrostalon kerhohuoneissa osoitteissa Tornipolku 2, Peipontie 6–8 ja Joukahaisentie 7.

7. Aikataulu ja kesto: Syksyllä 2016 toteutus ajoittui keskiviikkoille aikavälillä 28.9.–2.11.2016. Tapaamisiin oli varattu aikaa 1 tunti ja 30 minuuttia / kerta. Lisäksi opiskelijat valmistelivat ja siivosivat tilan aina tapaamisten jälkeen.

8. Markkinointi ja viestintä: Tapaamisista oli laadittu värikäälle pohjalle A4 kokoinen mainos, jossa oli kutsu, kaikki tapaamiskerrat ja yhteyshenkilöiden nimet. Opiskelijat jakoivat mainokset taloyhtiöiden ja myös viereisten taloyhtiöiden rapujen postilaatikoista huoneistoihin. Lisäksi mainostettiin Uusimaa-lehden Minne mennä -ilmaispalstalla.

9. Työnjako ja roolit: Opiskelijat valitsivat taloyhtiöittäin omasta ryhmästään projektipäälliköt. Porvoon Laurean opettajat olivat vastuuhenkilöitä. Opiskelijat laativat opettajien johdolla projektisuunnitelmat, toteuttivat ne varsin itsenäisesti ja laativat projektiraportit opettajaohitoisesti.

9. Arviointi: Opiskelijat seurasivat osallistujien määrää, keräsivät suullista palautetta toteutuksesta sekä raportoivat palautteen projektiraporteissa. Palautetta on hyödynnetty seuraavissa toteutuksissa.

10. Jatkuvuus: Toimintamalli tulee jatkumaan osana sairaanhoitajakoulutuksen ensimmäisen vuoden opintoja.



Ulkoilua
Gammelbackassa

9.3. Hyvinvointia Loviisan kyliin

Amiston lähihoitaja-opiskelijat ja Loviisan kaupunki

1. Teema: Opiskelijat toteuttivat projektimuotoisena oppimisena kolmessa Loviisan kylässä (Liljendal, Tesjoki ja Pernaja) toiminnallisia hetkiä pääasiallisesti ikäihmisille.

2. Tausta ja tarve: Ajatus toiminnallisista tuokioista tuli ilmi Loviisan kaupungin edustajalta Kitty Siréniltä PALO-hankkeen verkostovalmennuksessa. Tarve oli saada syrjäseutujen asukkaille mielekästä toimintaa heidän omassa elinympäristössään terveyttä edistään.

3. Kohderyhmä: Loviisan kylissä sijaitsevilla asumisyksiköissä asuvat ikääntyneet henkilöt.

4. Tavoite: Tuottaa ikääntyneille henkilöille mielekästä ja terveyttä edistävää monipuolista toimintaa, mutta myös tuottaa opiskelijoille kokemuksia itsenäisestä projektin johtamisesta, budjetoinnista, raportoinnista ja vastuun ottamisesta.

5. Oppimisympäristö: Palvelukokeilu linkittyi lähihoitajaopiskelijoiden kuntoutumisen tukemisen opintojaksoon, jonka aikana opiskelijat oppivat soveltamaan erilaisten asiakkaiden terveyttä edistäviä ohjausmenetelmiä ja niiden suunnittelemista.

Tavoitteena oli kehittää opiskelijoiden itseohjautuvuutta, suunnitelmallisuutta ja vastuunottoa asiakastilanteiden kokonaisvaltaisesta hoitamisesta aina suunnittelusta toteutukseen ja raportointiin saakka. Samalla opiskelijat harjoittelivat pienryhmässä työskentelyä ja toistensa osaamisen hyödyntämistä, sekä palautteen saamista ja antamista.

6. Toteutus: Opiskelijat jaettiin kolmeen 2–3 hengen ryhmään. Jokaisessa ryhmässä oli tavoitteena olla vähintään yksi ruotsinkielistä hyvin taitava opiskelija. Pääsääntöisesti opiskelijat toteuttivat suunnittelun, ohjauksen ja raportoinnin itsenäisesti ohjaavan opettajan valvonnan ja ohjeistuksen mukaan.

7. Aikataulu ja kesto: Ohjauskerrat toteutettiin viikoilla 47–50, neljänä erillisenä kertana. Yksittäinen ohjauskerta kesti noin 1,5–2,5 h kerrallaan ja opiskelijat toteuttivat ohjauskerrat itsenäisesti. Mukana oli usein ao. asumisyksikön ohjaajia auttamassa käytännön järjestelyissä ja tarpeen tullen tulkaamassa. Jokaisella kerralla ohjelmassa oli erilaisia toimintoja (esim. tonttukaraoke, jumppahetki, leivontaa, korttipeljä, askartelua, pikkujoulujen viettoja).

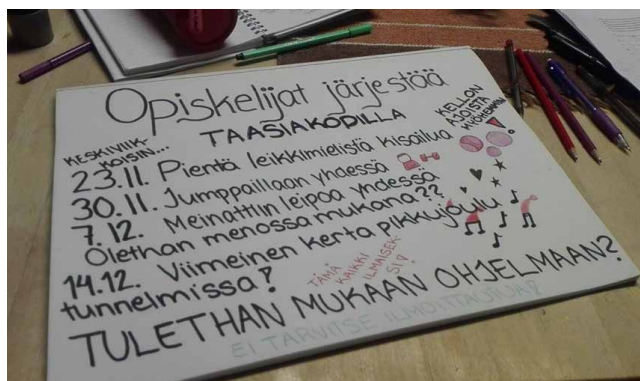
8. Markkinointi ja viestintä: Ohjaava opettaja oli yhteydessä ennen projektin aloittamista ao. asumisyksikön esimiehiin (osastonhoitajiin), joiden kanssa sovittiin kiinteä aika neljälle viikolle (keskiviikkoisin viikoilla 47–50). Osastonhoitajat tiedottivat ajankohdat asiakkaille ja mukana olleille hoitajille.

9. Työnjako ja roolit: Palvelukokeilun vastuuhenkilö oli ohjaava opettaja Nina Vainio, joka vastasi projektin koordinoinnista, yhteistyökumppaneiden informoinnista ja aikataulutuksesta. Muutoin opiskelijat toteuttivat oman työnsä mukaisesti ohjauskerrat sekä raportoinnin. Opiskelijat olivat tehneet itse aikataulutuksen, kuka milloinkin vastasi mistäkin ohjauskerrasta ja sen materiaalien hankkimisesta. Yksi ryhmä hankki omalle projektilleen sponsoreita alueen yrityksiltä!

10. Arviointi: Opiskelijat keräsivät ohjauskerroista palautteen asiakkailta jokaisen toteutuskerran jälkeen. Palaute oli hyvää sekä asiakkailta että opiskelijoilta ja se käytiin kokonaisuudessaan läpi PALO-hankkeen kanssa järjestetyssä palautetilaisuudessa 16.12.2016. Projektimuotoinen työskentely ja tällainen oppimisympäristö koettiin erittäin motivoivaksi ja hyödylliseksi sekä oppimisen että asiakkaiden hyvinvoinnin edistämisen kannalta. Kaiken kaikkiaan onnistunut kokonaisuus ja palvelukokeilu!

11. Jatkuvuus: Oppimisympäristöä toteutetaan mahdollisesti jatkossakin Loviisan kaupungin kanssa, koska oppimisympäristö nivottiin palvelukokeilun aikana kiinteästi osaksi opiskelijoiden opetussuunnitelmaa ja sen tavoitteita.

Opiskelijoiden laatima esite.



9.4. Omaishoitajien tukeminen arjessa

Edupoli ja Loviisan kaupunki

1. Teema: Omaishoitajien hyvinvoinnin tukeminen

2. Tausta ja tarve: Ajatus tuli ilmi Loviisan kaupungin edustajalta Kitty Siréniltä. Tarve oli tukea omaishoitajien jaksamista, koska omaishoitajien arki on hyvin intensiivistä hoitotyötä.

3. Kohderyhmä: Loviisan kaupungin kotihoidon asiakkaan omaishoitajat.

4. Tavoite: Antaa kotihoidon asiakkaiden omaishoitajille mahdollisuus hengähdystaukoon omaishoitajuudesta ja tukea heidän hyvinvointia. Opiskelijat puolestaan saivat aitoon asiakassuhteeseen perustuvan oppimisympäristön, jossa he itse muodostivat asiakassuhteen ja suunnittelivat asiakaskäynnit asiakastarpeen perusteella.

5. Oppimisympäristö: Kokeilu vastasi opiskelijoiden mielellään olevan tutkinnon osan perusteita, omaishoitajien tukemisen.

6. Toteutus: Loviisan kotihoidon asiakkaiden kotona kahden henkilön opiskelijatiimeissä.

7. Aikataulu ja kesto: Kokeilu alkoi 27.10.2016 tutustumiskäynnillä asiakkaiden luona. Asiakaskäynnit toteutuivat per-

jantaisin 28.10–18.11.2016 välisenä aikana. Palautetilaisuus yhdessä PALO-hankkeen kanssa pidettiin 25.11.2016.

8. Markkinointi ja viestintä: Loviisan palveluohjaaja Kitty Sirén oli yhteydessä asiakkaisiin, muuta viestintää ei ollut.

9. Työnjako ja roolit: Toteutuksen päävastuu oli Loviisan kaupungin palveluohjaaja Kitty Sirénillä ja oppilaitoksen Edupolin kouluttaja Päivi Erosella. Opiskelijat suunnittelivat ja toteuttivat kokeilun asiakastarpeen mukaisesti.

10. Arviointi: Palaute pyydettiin kirjallisena ja suullisena asiakailta suoraan, siitä tehtiin yhteenveto, joka käytiin läpi 25.11.2016 palautetilaisuudessa yhdessä PALO-hankkeen kanssa. Palaute oli positiivista ja projektille toivottiin jatkoa, koska se oli sekä asiakkaiden että opiskelijoiden mielestä onnistunut, mutta liian lyhyt.

11. Jatkuvuus: Kokeilu osoitti, että kyseiselle toiminnalle on tarvetta ja opiskelijat kokivat toteutuksen toimivana oppimisympäristönä. Edupolilla ei ole koulutusta Loviisassa, joten Edupoli on ehdottanut Loviisan kaupungille, että vastaavaa toteutusta jatkettaisiin Loviisassa sijaitsevan Amiston nuorisokoulutuksen kanssa.

9.5. Hyvinvointia Loviisan Palvelulinjaan

Geronomi-opiskelija Heidi Paakkari ja Loviisan kaupunki

1. Teema: Loviisan palvelulinjan kehittämiskokeilu

2. Tausta ja tarve: Kokeilu perustui selvään tarpeeseen. Palvelulinjan asiakkaat ovat Loviisan seudun ikäihmisiä. Palvelulinjabussi noutaa paluukyytiin asiakkaansa K-Supermarketin edestä aikataulun mukaisesti. Loviisan senioripalvelujen palveluohjaaja kertoi, että hänen saamansa palautteen mukaan odotusaika palvelulinjan saapumisen ja lähdön välillä koettiin pitkäksi, joten siihen koettiin tarvetta tuottaa asiakkaille aktiiviteettia. Lisäksi haluttiin tarjota asiointiapua kaupassa käyntiin.

3. Kohderyhmä: Palvelulinjaa käyttävät asiakkaat. Palvelulinjaa käyttävät sekä keskustan alueella asuvat että "reuna-alueella" asuvat ihmiset. Palvelulinja on tarkoitettu ensisijaisesti ikäihmisille.

4. Tavoite: Kokeilun avulla haluttiin tuottaa mielekästä sisältöä sille ajalle, jonka palvelulinjan asiakkaat käyttivät kauppa-asiointinsa jälkeen odotellessaan paluukyytiä. Haluttiin saada selville, miten voitaisiin tuottaa sisältöä palveluita ikäihmisille. Lisäksi K-Supermarketin kauppias kertoi palvelulinjan asiakkaiden tarvitsevan asiointiapua. Tarkoituksena oli toimia myös asioinnin apuna sekä antaa palveluneuvontaa. Kokeilun aikana ohjattiin ihmisiä sähköisen palveluhakemiston, Apuhaku.fi käytössä.

5. Oppimisympäristö: Palvelukokeilu sisältyi opiskelijan vanhustyön kehittämisprojekti I & II -opintojaksoon. Palvelukokeilun aikana pyrittiin kehittämään opiskelijan valmiuksia ymmärtää projektityöskentelyn säännönmukaisuuksia ja osallistua tuottamaan sisältöä palveluita.

6. Toteutus: Palvelukokeilu toteutettiin Loviisassa neljän viikon aikana 5.9.2016–7.10.2016. Opiskelija oli paikalla K-Supermarketin aulassa palvelulinjan vuorojen mukaan maanantaisin, tiistaisin, torstaisin ja perjantaisin. Jokaisena päivänä oli kaksi "saapumiserää".

Viikot oli jaettu karkeasti teemoihin: 1. viikko: tutustumista toisiimme, 2. viikko: tulevaisuuteen katselua, 3. viikko: arjen helpottaminen ja 4. viikko: toimintakyky. Viikkojen sisältö muokkautui yksityiskohtaisemmin asiakastarpeen mukaan. Ikääntymistä lähestyttiin kokonaisvaltaisesti henkisen, fyysisen ja psyykkisen hyvinvoinnin alueilta ja käsiteltävinä teemoina huomioon otettiin liikunta, lääkehoito, kaatumisriskit, ruokavalio ja aktiviteetti.

Opiskelija oli valmistautunut ohjaamaan toiminnallisia liikunta- ja aktiviteettituokioita. Lisäksi valmistauduttiin viettämään aikaa ja varattiin tilat keskustelulle ja yhdessäololle. Käytännössä kaupan tilat eivät antaneet mahdollisuuksia toiminnallisten

tuokioiden järjestämiseen eikä suurin osa asiakkaista niitä edes kaivanneet. Suurimmaksi osaksi ikäihmiset kaipasivat juttuseuraa. Asiakkaat eivät juurikaan ottaneet vastaan asiointiapua. Opiskelija antoi ikäihmisille terveysneuvontaa, ohjasi kaupungin tai virastojen palveluiden piiriin, sekä toimi "kaverina" kävelylenkeillä ja esimerkiksi kirpputorilla ja kahviloissa.

7. Aikataulu ja kesto: Kokeilu toteutettiin 5.9.2016–7.10.2016 välisenä aikana neljän viikon ajan. Kyseessä oli kertaluontoinen neljän viikon jakso.

8. Markkinointi ja viestintä: Kokeilusta tiedotettiin etukäteen suomen- ja ruotsinkielisissä paikallislehdissä. Lisäksi opiskelija toimitti palvelulinjabussiin ennen kokeilun alkua tiedotteen, jossa hän esitteli itsensä ja kertoi mitä tulevana viikkoina on tapahtumassa. Kokeilun tuloksia käytiin läpi PALO-hankkeen viimeisellä verkostovalmennuskerralla Porvoo Campuksella 3.10.2016.

9. Työnjako ja roolit: Vastuuhenkilönä toimi Loviisan Senioripalveluiden palveluohjaaja Kitty Sirén. Asiakastyön valmistelun sekä palautteenkeruun teki geronomi-opiskelija. Kyseessä oli näiden kahden henkilön tiimi.

10. Arviointi: Palaute oli opiskelijan havainnointia ja asiakkaiden suoria palautteita. Palautehaastatteluja tai kyselylomakkeita ei tehty. Palautetta käytiin yhdessä läpi PALO-hankkeen viimeisellä verkostovalmennuksen kerralla. Kokeilun toteuttanut tiimi kävi myös yhdessä läpi opiskelijan havaintoja jatkuvasti kokeilun aikana. Palautetta havainnoista annettiin myös K-Supermarketin kauppiaille.

11. Jatkuvuus: Kokeilu osoitti, että ikäihmiset kaipaavat tämän kaltaisia matalankynnyksen ennaltaehkäiseviä palveluja. He haluavat suoriutua päivittäisistä toiminnoistaan mahdollisimman pitkään ilman apuja, mutta kaipaavat seuraa, yhdessäoloa ja tukea. Tilat osoittautuivat kokeilussa haasteellisiksi, toiminnallista sisältöä oli mahdotonta tuottaa. Päivittäisten asioiden hoitamisen yhteydessä olisi ihanteellista jos ikäihmisillä olisi mahdollisuus kokoontua omiin "senioritiloihinsa".

Opiskelija
Heidi Paakkari ja
Palvelulinjan
asiakkaat.



9.6. Yhteistoiminnallisen oppimisen malli

Syväpuron hoitokodissa

Point College ja Syväpuron hoitokoti

1. Teema: Palvelukokeilussa kehitettiin Yhteistoiminnallisen oppimisen mallia työpaikalla.

2. Tausta ja tarve: Syväpuron hoitokodin palveluvastaava Sanna Schmandt esitti idean toteuttaa yhteisöllistä oppimista Syväpuron hoitokodissa. Lisäksi uusissa sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon (lähihoitaja) perusteissa painottuu työelämälähtöiset projektit.

3. Kohderyhmä: Syväpuron hoitokodin henkilökunta ja asiakkaat sekä Point Collegen mielenterveys- ja päihdetyön opettajat ja opiskelijat. Tavoitteena oli, että kaikki kokeiluun osallistuvat tahot oppivat toisiltaan yhteisesti sovitusta teemoista.

4. Tavoite: Tavoitteina oli ensinnäkin kokemuksellinen oppiminen; osallistujat kuulivat tavoitteellisessa vuorovaikutustilanteessa toistensa kokemuksia päihdekuntoutuksesta. Toisena tavoitteena oli yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistuminen. Kolmantena tavoitteena oli tiedon ja tiedollisen tuen lisääntyminen.

5. Oppimisympäristö:

Mielenterveys- ja päihdetyön osaamisalan tavoitteista saavutettiin useita:

- päihdetyön palvelujärjestelmän tunteminen
- mielenterveys- ja päihdetyön kuntoutusmenetelmien oppiminen (mm. keskustelu, kuunteleminen, ryhmän ohjaaminen)
- päihderiippuvuus ja päihdesairaudet
- mielenterveys- ja päihdetyön lääkehoito
- mielenterveys- ja päihdeasiakkaan toimintakyvyn arviointi

6. Toteutus: Kokeilu toteutettiin Syväpuron hoitokodissa. Syväpuron hoitokodin henkilöstö, asiakkaat sekä oppilaitoksen 3 opettajaa ja 10 opiskelijaa kokoontuivat Syväpuron hoitokodin ruokasalissa. Kokoontumisiin oli sovittu aihe, jonka lähihoitaja-opiskelijat alustivat. He olivat pareittain/pienryhmissä perehtyneet valitsemaansa aiheeseen ja esittivät sen kokoontumisen aluksi. Sen jälkeen seurasi yhteiskeskustelua, kuultiin työntekijöiden näkökulma päivän teemaan sekä asiakkaiden näkemyksiä ja kokemuksia. Tietojen ja kokemusten vaihtoa jatkettiin vielä pienryhmissä, joissa jokaisessa oli eri osallistujatahot edustettuina. Lopuksi Sanna Schmandt teki yhteenvedon siitä, mitä kuultiin ja opittiin toisiltamme.

Kokoontumiskertojen aiheet olivat: 5.10. Päihdetyön palvelujärjestelmä ja lainsäädäntö, 12.10. Päihteet ja päihderiippuvuus, 26.10. Päihdetyön lääkehoito, 16.11. Päihdekuntoutujan toimintakyvyn arviointi (toimintakykymittarin luominen Syväpuron hoitokodin henkilöstön ja asiakkaiden käyttöön).

7. Aikataulu ja kesto:

Kokeilu toteutettiin ajalla 5.10.–16.11.2016.

Toteutuskertoja oli neljä ja toteutus kesti kerrallaan 1,5–2 tuntia.

Toteutuskerrat olivat: 5.10, 12.10, 26.10 ja 16.11.2016

8. Markkinointi ja viestintä: Oppilaitoksella Point Collegessa tiedotimme kokeilusta/projektista opettajakunnassa elokuussa 2016 ja opiskelijoille 22.8.2016 osaamisalaopintojen alettua. Sanna Schmandt tiedotti kokeilusta omalle henkilökunnalleen ja asiakkaille elokuussa 2016.

9. Työnjako ja roolit: Vastuuhenkilöt olivat Syväpuron hoitokodista Sanna Schmandt ja oppilaitokselta opettajat Marja-Lee-na Lehtimäki, Eija Raiski ja Sami Somiska. Sanna Schmandt vastasi oppimisympäristön järjestelyistä sekä mahdollisti henkilöstön ja asiakkaiden osallistumisen. Hän valmisteli myös opetusmateriaalia kokoontumisiin. Opettajat ohjasivat opiskelijoita alustusten tekemisessä sovitusta aihealueista. Opiskelijat työstivät aiheita pareittain ja osa kolmenhengen pienryhmissä.

10. Arviointi: Syväpuron hoitokodissa keskustelimme jokaisen tapaamiskerran lopuksi yhdessä siitä, miten yhteisöllinen oppimistilanne toteutui. Opettajat ja opiskelijat kävivät palautekeskustelun oppilaitoksella seuraavana päivänä jokaisen tapaamiskerran jälkeen. Yhteenvetokeskustelu kokeilusta ja kokeilun tuloksista pidettiin oppilaitoksella 20.12.2016 PALO-hankeen kanssa. Palautetta tullaan hyödyntämään jatkossa.

11. Jatkuvuus: Kaikki osapuolet olivat tyytyväisiä kokeilun tuloksiin eli yhteistoiminnalliseen oppimiseen aidossa työympäristössä, joten sitä suunniteltiin jatkaa syksyllä 2017 uusien teemojen.

Syväpuron hoitokoti:



Yhteistoiminnallista oppimista:



9.7. Iltasoitto-kuvapuhelu kotona asuvien tueksi

Edupoli & Koti- ja hoivapalvelut Hyvinvointia kotiin Oy

1. Teema: Kuvapuhelu-kokeilu senioreille (LivingLab)

2. Tausta ja tarve: Hyvinvointia kotiin Oy koki tarpeen ja halun kehittää palvelujaan kotona asuville mm. teknologiaa hyödyntämällä. PALO-hankkeessa etsittiin kumppania palvelun testaamiseen. Koettiin, että lähihoitaja-opiskelijat tarvitsevat lisää kokemusta digitaalisten laitteiden hyödyntämisessä hoitotyössä, joten yrityksen ja oppilaitoksen välille syntyi kumppanuus toteuttamaan kokeilu.

3. Kohderyhmä: Kotona asuvat ikääntyneet henkilöt

4. Tavoite: Hyvinvointia kotiin Oy:n tavoitteena oli kehittää palveluvalikoimaa vastaamaan ikääntyvien tarpeita ajatuksella ”miten selvittää kotona pidempään”. Palvelukokeilulla haluttiin selvittää lisääkö soitto turvallisuuden tunnetta ja mitä muuta lisäarvoa se tuo palvelukokonaisuuteen. Lähihoitaja-opiskelijoille haluttiin käyttökokemusta digitaalisista välineistä ja datanomi-opiskelijoille puolestaan kokemusta asiakasneuvonnan työstä sekä digitaalisiin välineisiin liittyvistä liiketoimintaidеоista.

5. Oppimisympäristö: Oppimisen teemana oli mobiiliteknologian hyödyntäminen ja asiakaspalvelun osaamisen kehittäminen yhteistyössä yrityksen ja senioriasiakkaiden kanssa. Lähihoitaja-opiskelijoilla kokeilu liittyi vanhustyön osaamisalaan, jolla tavoiteltiin oppimiskokemuksia yrittäjyydestä, oman osaamisen tuotteistamisesta sekä projektityöstä.

6. Toteutus: Kuvapuhelut toteutettiin Porvoossa ja Keravalla asuville ikääntyneille henkilöille. Suunnittelu aloitettiin marraskuussa 2016. Toteutus sisälsi seuraavia vaiheita: asiakkaiden etsiminen, laitevalinta, laitteiden ja sim-korttien hankkiminen, laitteiden testaus datanomiopiskelijan opastuksella, laiteopastus asiakkaiden luona, soitot, haastattelut ja laitteiden nouto.

7. Aikataulu ja kesto: 11/2016–2017, 6 kuvapuhelua/asiakas

8. Markkinointi ja viestintä:

Asiakkaat tavoitettiin Edupolin henkilökunnan kautta. Edupolin nettisivulla tiedotettiin kokeilusta. Myös Itäväylä-lehti huomioi pienellä jutulla. Iltasoitto kokeiluiden tulokset esiteltiin 23.3.2017 Edupolissa.

9. Työnjako ja roolit:

- Opettaja Hannele Pesola, kokeilun koordinointi
- 4 lähihoitaja-opiskelijaa (Kirsi Ahola, Sonja Vento, Hidajete Rama ja Ljuba Härkönen)
- Datanomiopiskelija, Marko Nieminen
- Laitteet ja sim-kortit, Edupoli
- Datamaksut, PALO-hanke
- Odotukset, tavoitteet ja opiskelijoiden matkakorvaukset, Hyvinvointia Kotiin Oy/Soile Lilja

10. Arviointi: Opiskelijat selvittivät strukturoitujen kysymysten avulla asiakkaiden palvelukokemusta. Tulokset esiteltiin 23.3.2017 ja samalla arvioitiin kokeilun onnistumista sekä jatkokehitysideoita.

11. Jatkuvuus: Hyvinvointia kotiin Oy jatkaa hankekokeilun perusteella Iltasoitto-palvelun tuotteistamista. Suurin kysymys on teknisten laitteiden hankinta ja käyttö. Kokeilu osoitti, että palvelu on sellaisenaan käyttökelpoinen kunhan laitteita koskeva ratkaisu (laitehankinta) tehdään.





9.8. Hyvinvointitapahtumat "Sykettä elämään 2015" ja "Iloa ja sykettä elämään 2016"

Laurea-AMK, Haaga-Helia AMK, Amisto, Edupoli, Point College, Porvoon senioriyhdistykset ja Porvoon kaupunki

1. Teema: Alueellinen hyvinvointitapahtuma eri toimijoiden yhteistyönä Porvoo Campuksella.

2. Tausta ja tarve: Encounters 2015 konferenssi Porvoo Campuksella, jossa kuultiin Otaniemen Laurean Active Live Events -konseptista. Heräsi ajatus erilaisten tapahtumien järjestämisestä yhdessä eri koulutusalojen kanssa. Hyvinvointitapahtumalla haluttiin tukea kuntalaisten omaehtoista terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä.

3. Kohderyhmä:

- Ensimmäinen hyvinvointitapahtuma "Sykettä elämään" 25.11.2015 ikäihmisille.
- Toinen hyvinvointitapahtuma "Iloa ja sykettä elämään" 19.11.2016 kaiken ikäisille.

4. Tavoite:

- 1) edistää yhteistyötä alueen ammattikorkeakoulujen, toisen asteen oppilaitosten, kolmannen sektorin, kuntien sekä kehitysyhtiö Posintran kanssa
- 2) luoda opiskelijoille mahdollisuuksia oppimiskokemuksiin aidossa dialogissa eri toimijoiden kanssa
- 3) luoda uudenlaisia luovia ja innovatiivisia toimintamalleja monialaiselle yhteistyölle
- 4) hyödyntää Porvoon Campuksen tilojen monikäyttöisyyttä kuntalaisille

5. Oppimisympäristö: Kytkeytyi eri oppilaitoksilla erilaisiin koulutusohjelmiin ja opetussuunnitelmiin.

6. Toteutus, aikataulu ja kesto:

- Toimijaverkosto: Laurea-AMK, Haaga-Helia AMK, Amisto, Edupoli, Point College, Porvoon senioriyhdistykset, Porvoon kaupunki
- Eteneminen:
 - 1) Verkoston kokoaminen ja yhteissuunnittelu, kevät
 - 2) Suunnittelukokoukset, kevät-syky
 - 3) Kick off -tilaisuus ja opiskelijoiden integrointi tapahtuman järjestämiseen, syky
- Ensimmäinen hyvinvointitapahtuma "Sykettä elämään" 25.11.2015.
- Toinen hyvinvointitapahtuma "Iloa ja sykettä elämään" 19.11.2016.

8. Markkinointi ja viestintä:

- Mediatiedotteet ja tiedotustilaisuudet alueen paikallismedialle
- Mainostoimisto markkinoinnin tukena: mm. tapahtuman visuaalinen ilme, flyereiden ja lehtimainosten suunnittelu
- Opiskelijoiden markkinoinnin toimenpiteet
- Lehti- ja radiomainokset
- Sosiaalinen media: Facebook, Instagram
- Lehtijuttu tapahtumien jälkeen
- Markkinoinnin mahdollisti PALO-hanke

9. Työnjako ja roolit:

- Koordinointivastuu PALO-hankeella vuonna 2015 Erja Annola (Laurea-AMK) vuonna 2016 Marika Ylönen (Posintra Oy)
- Yhteissuunnittelu ja selkeä työnjako toimijaverkoston kesken

10. Tapahtumien arviointi

Molemmista tapahtumista kerättiin palautetta kävijöiltä ja osallistuneilta toimijoilta, minkä pohjalta järjestettiin palautetilaisuu-
det tapahtuman edelleen kehittämiseksi (10.12.15 ja 12.1.17).

Tapahtuman arviointi ja reflektointi olivat osa PALO-hankkeen toimintatutkimusta, johon integroituivat vuoden 2016 tapahtumassa myös Laurea Porvoon tutkimus- ja kehittämismenetelmien opinnot. Opiskelijat tuottivat pienimuotoisissa tutkimuksissaan tietoa tapahtumasta eri ikäisten kävijöiden, lasten sekä ruotsinkielisyyden näkökulmista.

Vuoden 2016 tapahtuman kävijäpalaute suunniteltiin ja toteutettiin yhteistyössä Amiston ja Haaga-Helian kanssa. Kävijöille kohdennettu palautelomake oli suunniteltu ja toteutettu Amistossa, ja palaute kerättiin tapahtumassa paikan päällä tablettisovelluksella Haaga-Helian opiskelijoiden toimesta. Mukana olleilta toimijoilta puolestaan kerättiin palautetta jälkikäteen sähköisesti e-lomakkeella Laurean toimesta. Kaikkea koottua palautetta hyödynnettiin yhteisissä palautetilaisuuksissa ja hyödynnetään jatkossa myös mahdollisen seuraavan tapahtuman suunnittelussa ja toteutuksessa.

Palaute molemmista tilaisuuksista oli erittäin myönteistä, ja vaikka vuoden 2015 tapahtuma koettiin jo monin tavoin onnistuneeksi, kävi palautteesta ilmi, että tapahtuma oli toisella kertaa vuonna 2016 vielä onnistuneempi. Yleisarvio tapahtumasta oli erittäin hyvä niin kävijöiden kuin toimijoidenkin arvioimana kysyttiinpä sitten tapahtuman toteutumisesta tai tapahtuman

ilmapiiristä. Vuoden 2016 tapahtuman yhdistäminen Ravintolapäivään koettiin myös erittäin onnistuneeksi ratkaisuksi. Toki ison tapahtuman suunnitteluun ja toteuttamiseen tuli mukana illeita toimijoilta myös kehittämisideoita esim. markkinointiin, viestintään, tilajärjestelyihin kuin myös ohjelmaan sisältöön ja ajoituksiin liittyen. Monitoimijaisessa suunnittelussa ja valmistelussa tapahtuman sisäisellä Facebook-ryhmällä oli tärkeä merkitys.

Viimeisimmän tapahtuman palautetilaisuuden (12.1.2017) keskeisin huoli liittyi tapahtuman jatkumiseen hankkeen päätyttyä, ja tilaisuudessa pohdittiin erilaisia vaihtoehtoja tapahtuman rahoittamiseksi ja koordinointivastuun kierrättämiseksi jatkossa. Tahtotila tapahtuman jatkamiseksi on palautteen pohjalta selkeä.

11. Jatkuvuus: Tahtotila hyvinvointitapahtumien järjestämiselle on olemassa toimijaverkostossa. Haasteeksi koetaan päävastuu koordinoinnista sekä resurssikysymykset.

Pyörätuolitanssiseura Wendarit



Jalkojen hoidosta hyvinvointia





Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020



Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Tilaja: Posintra Oy / Palvelulla ja osaamisella kasvuun -hanke • **Rahoittaja:** Hanketta on rahoittanut pääosin Euroopan sosiaalirahasto ESR • **Graafinen suunnittelu:** Jabadabaduu

Lisätietoja: www.posintra.fi



LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU